

МОНГОЛ-КИРГИЗИЙН ХАМТАРСАН ТУНХАГЛАЛ

Монгол Улсын Ерөнхийлөгч Н.Багабандийн урилгаар Бүгд Найрамдах Киргиз Улсын Ерөнхийлөгч А.Акаев 2002 оны долдугаар сарын 19-нөөс 20-ны өдрүүдэд Монгол Улсад албан ёсны айлчлал хийв.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгч Н.Багабанди, Бүгд Найрамдах Киргиз Улсын Ерөнхийлөгч А.Акаев нар хоёр талын хамтын ажиллагааны хөгжлийн талаар, мөн олон улсын харилцан сонирхсон асуудлаар санал солилцоод,

улс төр, эдийн засаг, соёл болон хүмүүнлэгийн салбарт хамтын ажиллагаагаа өргөжүүлэх эрмэлзэлтэй байгаагаа илэрхийлж,

хоёр улсын хооронд байгуулсан гэрээ, хэлэлцээрийг өндөр үнэлэн.

иргэншил, соёл, түүхийн нийтлэг байдлыг цохон тэмдэглэж,

хоёр орны материаллаг болон оюуны нөөц бололцоог бүрэн дүүрэн ашиглах, төвлөсөн зорилтуудыг хэрэгжүүлэхэд тус дөхөм үзүүлэх тодорхой механизмыг бий болгох арга замыг боловсруулах нь чухал болохыг хүлээн зөвшөөрч,

дараах зүйлүүдийн талаар мэдэгдэл хийж байна:

1. Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Киргиз Улс 1993 оны долдугаар сарын 10-нд байгуулсан Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Киргиз Улсын найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааны тухай Гэрээ болон 1999 оны арванхоёрдугаар сарын 4-ний өдрийн Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Киргиз Улсын Найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааг XXI зуунд хөгжүүлэх тухай Хамтарсан Тунхаглалыг тууштай баримталж буйгаа нотлов. Гараагаа эхэлсэн шинэ зуунд монгол-киргизийн хамтын ажиллагаа НҮБ-ын Дүрмийн заалтууд, олон улсын эрх зүйн хэм хэмжээний дагуу бие биеэ хүндэтгэх, бүрэн эрхт байдал, эрх тэгш, харилцан ашигтай байх, дотоод хэрэгт үл оролцох зарчмуудад болон найрамдал, хамтын ажиллагааны тогтсон уламжлалд тулгуурлан төрөл бүрийн салбарт хөгжих ёстой гэдэгт Талууд санал нэгтэй байна.

2. Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Киргиз Улсын хооронд дипломат харилцаа тогтоосноос хойшхи 10 жилийн хугацаанд улс төр, эдийн засаг, соёлын болон бусад салбар дахь хамтын ажиллагаа мэдэгдэхүйц үр дүнд

хүрч, хоёр орны харилцааг цаашид бүх талаар гүнзгийрүүлэн хөгжүүлэх бат бэх суурийг тавьсныг Талууд сэтгэл ханамжтай тэмдэглэж байна.

3. Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Киргиз Улс ирж байгаа XXI зуунд энх тайван, хөгжил дэвшлийг бататгахад чиглэсэн харилцан ашигтай хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх асуудлаар адил хандлагатай байна. Талууд хоёр орны хоорондын найрамдалт харилцаа, харилцан ашигтай хамтын ажиллагааг байнга бэхжүүлэн гүнзгийрүүлэх нь Талуудын язгуур эрх ашигт нийцэж, бүс нутгийн энх тайван, аюулгүй байдал, тогтвортой байдалд таатай нөлөөлөхийг нотолж байна.

4. Монголын тал Бүгд Найрамдах Киргиз Улсын Ерөнхийлөгч А.Акаевын "Торгон замын дипломат ажиллагаа" номлолын үзэл санааг өндөр үнэлэхийн сацуу эдийн засгийн тогтвортой хөгжил, бүс нутаг дахь энх тайван, тогтвортой байдлыг бататгах эрх ашгийн үүднээс Торгоны Их замыг олон улсын хамтын ажиллагааны өнөөгийн түвшинд сэргээхэд идэвхтэй туслалцаа үзүүлэхэд бэлэн байгаагаа илэрхийлж байна.

5. Цаашид дээд, өндөр хэмжээнд тогтмол уулзах, засгийн газрын байгууллагууд, түүний дотор Худалдаа, эдийн засаг, шинжлэх ухаан-техникийн хамтын ажиллагааны Монгол-Киргизийн Засгийн газар хоорондын Комиссын хүрээнд хамтран ажиллах нь чухал ач холбогдолтой гэж Талууд үзэж байна.

6. Өмнөх арван жилүүдэд хуримтлуулсан хамтын ажиллагааны чадавхи, туршлагад тулгуурлан худалдаа-эдийн засаг, шинжлэх ухаан-техник, хөрөнгө оруулалтын салбарт хамтын ажиллагааг эрчимжүүлэх нь хоёр талын харилцаан дахь хамгийн чухал зорилтуудын нэг гэж Талууд үзэж байна.

7. Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Киргиз Улсын Ерөнхийлөгч нар худалдаа-эдийн засгийн хамтын ажиллагааг нэмэгдүүлэх зорилгоор хоёр талын худалдааг өргөжүүлэх болон либералчлах асуудлыг авч үзэхийг тус тусын орны гүйцэтгэх засаглалын холбогдох байгууллагуудад даалгав.

8. Хоёр талын худалдааг өргөжүүлэхэд бараа эргэлтийг байгаа нөөц бололцооны хэмжээнд нь хүртэл нэмэгдүүлэх арга замыг хайж олох нь чухал гэдгийг Талууд иш үндэс болгож байна. Хоёр улсын бүс нутгийн эдийн засаг, шинжлэх ухаан-техникийн болон соёлын хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх нь зүйтэй.

9. Хөдөө аж ахуй, мал аж ахуйн салбар дахь хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх явдал хоёр орны хамтын ажиллагааны чухал чиглэл мөн. Төр, олон нийт, хувийн хэвшлийн хамтын ажиллагааг идэвхтэй хөгжүүлэх, мэргэжилтэн, шинжлэх ухаан-техникийн мэдээлэл солилцох, түүнчилэн хөдөө аж ахуй, мал аж ахуйн гаралтай болон хүнсний бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд туслалцаа үзүүлэхэд бэлэн байгаагаа Талууд илэрхийлж байна.

10. Талууд ашигт малтмалын эрэл хайгуул, олборлолт, боловсруулалтын салбарт хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх шаардлагатай гэж үзэж, энэ зорилгоор хамтарсан үйлдвэр байгуулахад туслалцаа үзүүлнэ.

11. Талууд даяаршлын асуудлаар санал солилцож, энэхүү үйл явцаас үүдэлтэй боломжуудыг хамгийн үр нөлөөтэй ашиглах зорилгын үүднээс, хөгжиж буй, шилжилтийн эдийн засагтай болон далайд гарцгүй орнуудад дэлхийн хамтын нийгэмлэгийн зүгээс дэмжлэг үзүүлэхийн зайлшгүй шаардлагатайг тэмдэглэв.

12. Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Киргиз Улс нь далайд гарцгүй орнуудын хувьд тээврийн сүлжээний хамтын ажиллагааг хөгжүүлэхэд ихээхэн ач холбогдол өгч байна.

Талууд агаарын болон автозамын ачаа, зорчигч тээвэрт онцгой анхааран, хоёр орны хооронд тээвэр холбооны харилцааг хөгжүүлэхийг хөхиүлэн дэмжих болно.

13. Төрийн тэргүүн нар эдийн засгийн өсөлтөд жижиг, дунд үйлдвэрлэл чухал үүрэгтэйг хүлээн зөвшөөрч, Талуудын тухайн салбар дахь харилцан ашигтай хамтын ажиллагааг хөхиүлэн дэмжих шийдвэр төгс байгааг илэрхийлж байна.

14. Талууд хоёр ард түмний оюуны болон соёлын уламжлалт дотно холбоог бэхжүүлэн хадгалах, хоёр орны иргэд, олон нийт, эрдэм шинжилгээ, залуучуудын байгууллагуудын хоорондын харилцааг өргөжүүлэхийн төлөө байна. Талууд өөрийн орны их дээд сургуулиудад үндэсний боловсон хүчин бэлтгэхэд туслалцаа үзүүлнэ. Талууд монгол болон киргиз хэл, бие биеийнхээ түүх, соёлын өвийг судлах талаар хамтран ажиллана.

15. Талууд соёл, аялал жуулчлал, спортын салбарын хэлхээ холбоог өргөжүүлж, түүхийн болон бичгийн соёлын өв дурсгалын үзэсгэлэн, үзмэрийг зохион байгуулна.

16. Талууд дотоодын хууль тогтоомжийн дагуу үйл ажиллагаа явуулж буй олон нийтийн болон улс төрийн байгууллага, сангууд, эрдэм шинжилгээ, уран бүтээлийн холбоодын хоорондын хамтын ажиллагааг хөгжүүлнэ.

17. Талууд бүс нутгийн аюулгүй, тогтвортой байдал, хөгжилд заналхийлэх олон улсын улсын терроризм, шашны хэт даврах болон үндэстний салан тусгаарлах үзэл, түүнчилэн зэвсэг, хар тамхи хууль бусаар наймаалах, хууль бусаар шилжин суурьшихын эсрэг хамтран тэмцэх эрмэлзлээ нотолж байна.

18. Төрийн тэргүүн нар Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын Зөвлөл, Бүгд Найрамдах Киргиз Улсын Аюулгүй байдлын Зөвлөлийн хоорондын харилцаа бэхжиж байгаад сэтгэл ханамжтай байгаагаа илэрхийлж, тэдний хооронд хамтын ажиллагааны тухай Протокол байгуулсныг баяртайгаар хүлээн авав.

19. Талууд Төв Азид энх тайван, хамтын ажиллагааг бэхжүүлэхэд чиглэсэн хамтын хүчин чармайлт гаргах болно. Бүс нутагт цөмийн зэвсэггүй бүсийг даруй байгуулах нь дэлхий нийтийн түвшинд гүн гүнзгий зэрэг нөлөө бүхий алхам болох бөгөөд цөмийн зэвсэггүй, аюулгүй ирээдүйн төлөө дэлхийн хамтын нийгэмлэгийн хүсэл эрмэлзэлд нийцнэ гэж Талууд үзэж байна. Цөмийн зэвсгээс ангид статусаа олон улсын эрх зүйн үүднээс баталгаажуулахын төлөө Монгол Улсын тавьж буй хүчин чармайлтыг дэмжиж байгаагаа Бүгд Найрамдах Киргиз Улс илэрхийлэв. Монгол Улсын цөмийн зэвсэггүй статус нь Ази тивд цөмийн зэвсгийг үл дэлгэрүүлэх дэглэмийг бататгах зорилтыг амжилттай хэрэгжүүлэхэд тус дөхөм үзүүлнэ гэж хоёр Тал үзэж байна.

20. Талууд Ази тивд тогтвортой байдал, аюулгүй байдлыг бэхжүүлэх, итгэлцэл, хамтын ажиллагааны үзэл санааг бататгах, бүс нутгийн улс орнуудын эдийн засаг, соёл, хүмүүнлэгийн хэлхээ холбоог өргөжүүлэхэд цаашид ч хувь нэмэр оруулах нэгдмэл эрмэлзэлтэй байна.

21. Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Киргиз Улс ардчиллын үнэт зүйлсэд үнэнч байдгаа дахин мэдэгдэж байгаа бөгөөд Ардчиллыг шинээр буюу сэргээн

тогтоосон орнуудын олон улсын тавдугаар бага хурлыг 2003 оны зургадугаар сард эх орондоо зохион байгуулахаар Монгол Улс шийдвэрлэсэнд Бүгд Найрамдах Киргиз Улс баяр хүргэв. Улаанбаатар хотноо болох энэхүү бага хурал нь ардчилсан өөрчлөлтийг хэрэгжүүлж байгаа талаар санал бодол, арга туршлагаа солилцох боломжийг оролцогчдод олгоно гэдэгт хоёр тал итгэлтэй байгаа бөгөөд тус хурлыг бэлтгэх, амжилттай зохион байгуулахад хамтран ажиллахаар тохиролцов.

2002 оны 7 дугаар сарын 19-ний өдөр Улаанбаатар хотноо монгол, киргиз, орос хэлээр тус бүр хоёр эх хувь үйлдсэн бөгөөд эх бичвэрүүд нь адил хүчинтэй байна.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ
Н.БАГАБАНДИ**

**БҮГД НАЙРАМДАХ КИРГИЗ
УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ
А.АКАЕВ**

МОНГОЛО-КЫРГЫЗСКАЯ СОВМЕСТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

По приглашению Президента Монголии Н.Багабанди Президент Кыргызской Республики А.Акаев 19-20 июля 2002 года совершил официальный визит в Монголию.

Президент Монголии Н.Багабанди и Президент Кыргызской Республики А.Акаев всесторонне обсудив развитие двустороннего сотрудничества, а также обменявшись мнениями по международным проблемам, представляющим взаимный интерес,

выражая стремление к расширению сотрудничества в политической, экономической, культурной и гуманитарных сферах,

высоко оценивая подписанные между двумя государствами договора и соглашения,

подчеркивая общность цивилизаций, культуру и истории,

признавая необходимость полного использования материального и интеллектуального потенциалов обеих стран, разработки конкретных подходов в создании механизмов, способствующих практической реализации намеченных задач,

заявляют о нижеследующем:

1. Монголия и Кыргызская Республика подтверждают приверженность Договору о дружественных отношениях и сотрудничестве между Монголией и Кыргызской Республикой от 10 июля 1993 года и Совместной Декларации Монголии и Кыргызской Республики о дальнейшем развитии дружественных отношений и сотрудничества, ориентированных в XXI-й век от 4 декабря 1999 года. Стороны едины в понимании того, что поступательное продвижение монголо-кыргызского сотрудничества в начинающемся столетии в различных сферах должно строиться в соответствии с положениями Устава ООН, нормами международного права, на принципах взаимного уважения, суверенитета, равенства, взаимной выгоды, невмешательства во внутренние дела друг друга, а также на основе сформировавшихся традиций дружбы и сотрудничества.

2. Стороны с удовлетворением отмечают, что Монголия и Кыргызская Республика за прошедшие 10 лет со времени установления дипломатических отношений между ними достигли заметных результатов в

сотрудничестве в политической, экономической, культурной и других областях, заложили прочную основу для дальнейшего всестороннего и углубленного развития отношений двух стран.

3. Монголия и Кыргызская Республика разделяют общие подходы по вопросу развития взаимовыгодного сотрудничества в наступившем XXI-м веке, направленного на укрепление мира и развития. Стороны подтверждают, что непрерывное упрочнение и углубление отношений дружбы и взаимовыгодного сотрудничества между двумя странами отвечают коренным интересам Сторон и благоприятствует миру, безопасности и стабильности в регионе.

4. Монгольская сторона, высоко оценивая идеи доктрины Президента Кыргызской Республики А.Акаева «Дипломатия Шелкового пути», выразила готовность активно содействовать возрождению Великого Шелкового пути на современном уровне международного сотрудничества в интересах устойчивого экономического развития, укрепления мира и стабильности в регионе.

5. Стороны придают важное значение поддержанию в дальнейшем регулярных встреч на высшем и высоком уровне и сотрудничеству между правительственными органами, в том числе в рамках Монголо-Кыргызской Межправительственной Комиссии по торгово-экономическому, научно-техническому и культурному сотрудничеству.

6. Стороны одной из наиболее важных задач в области двусторонних отношений считают наращивание торгово-экономического, научно-технического и инвестиционного сотрудничества на основе всестороннего использования накопленного за предшествующие десятилетия потенциала и опыта взаимодействия.

7. Президенты Монголии и Кыргызстана для наращивания торгово-экономического сотрудничества поручили соответствующим органам исполнительной власти в своих странах рассмотреть вопросы либерализации и расширения взаимной торговли.

8. Стороны исходят из того, что для расширения двусторонней торговли необходим поиск путей наращивания товарооборота, доведения его объемов до уровня, соответствующего имеющемуся потенциалу. Следует развивать экономическое, научно-техническое и культурное сотрудничество между регионами двух стран.

9. Важным направлением сотрудничества двух стран является развитие сотрудничества в области сельского хозяйства и животноводства. Стороны выражают готовность активно развивать сотрудничество государственных, общественных и частных секторов, производить обмен специалистами и научно-технической информацией, а также оказывать содействие предпринимателям в развитии сотрудничества в области переработки продукции сельского хозяйства и животноводства, производства продуктов питания.

10. Стороны считают необходимым развивать сотрудничество в области разведки, добычи и переработки полезных ископаемых и в этих целях содействовать созданию совместных предприятий.

11. Стороны, обменявшись мнениями по вопросам глобализации, отметили на стоятельную необходимость оказания мировым сообществом содействия развивающимся странам, с переходной экономикой и не имеющим выхода к морю, с целью наиболее эффективного использования возможностей, представляемых процессом глобализации.

12. Монголия и Кыргызская Республика, являясь государствами, не имеющими выхода к морю, придают большое значение сотрудничеству в сфере развития транспортных коммуникаций. Стороны намерены поощрять развитие транспортно-коммуникационного сообщения между двумя странами, уделяя особое внимание грузопассажирским воздушным и автомобильным перевозкам.

13. Главы государств, признавая важную роль малого и среднего бизнеса в подъеме экономики, преисполнены решимости поощрять и содействовать развитию взаимовыгодного сотрудничества данного сектора экономики Сторон.

14. Стороны привержены сохранению и упрочнению традиционных уз духовной и культурной близости между народами двух стран. Они выступают за расширение контактов между гражданами, общественными, научными, молодежными организациями двух стран. Стороны окажут содействие в подготовке национальных кадров в высших учебных заведениях своих государств. Стороны поддерживают сотрудничество в деле изучения монгольского и кыргызского языков, исторического и культурного наследия друг друга.

15. Стороны намерены расширять контакты в области культуры,

туризма и спорта, организовывать выставки и экспозиции исторических и письменных памятников культуры и искусства.

16. Стороны способствуют развитию сотрудничества между общественными и политическими организациями и учреждениями, а также фондами, научными и творческими союзами, действующими в соответствии с их национальным законодательством.

17. Стороны подтверждают стремление совместно бороться с международным терроризмом, религиозным экстремизмом и национальным сепаратизмом, представляющими угрозу региональной безопасности, стабильности и развитию, а также с такими формами преступной деятельности, как незаконный оборот оружия и наркотиков, незаконная миграция.

18. Главы государств, выражая удовлетворение укреплением взаимодействия между Советом Национальной Безопасности Монголии и Советом Безопасности Кыргызской Республики, приветствуют подписание между ними Протокола о сотрудничестве.

19. Стороны предпримут совместные усилия, направленные на укрепление мира и сотрудничества в Центральной Азии. Стороны считают, что скорейшее создание в регионе Зоны, свободной от ядерного оружия, будет способствовать глубоким положительным сдвигам на глобальном уровне и отвечать стремлению мирового сообщества к безопасному безъядерному будущему. Кыргызская Республика выразила поддержку усилиям Монголии по международно-правовому закреплению своего статуса как государства свободного от ядерного оружия. Стороны считают, что безъядерный статус Монголии будет способствовать успешной реализации целей упрочения режима ядерного нераспространения на азиатском континенте.

20. Стороны едины в стремлении и впредь содействовать укреплению стабильности и безопасности, утверждению атмосферы доверия и духа взаимодействия в Азии, способствовать расширению экономических, культурных и гуманитарных связей между государствами региона.

21. Монголия и Кыргызская Республика вновь заявляют свою верность ценностям демократии и в этой связи Кыргызская Республика приветствовала решение Монголии принять у себя пятую Международную

конференцию стран новой или возрожденной демократии в июне 2003 года. Стороны выразили убеждение в том, что Улаанбаатарская конференция предоставит ее участникам возможности в обмене мнениями и опытом демократических преобразований и согласились сотрудничать в ее подготовке и успешной организации.

Совершено в г. Улаанбаатар «19» июля 2002 года в двух экземплярах, каждый на монгольском, кыргызском и русском языках, причем все тексты имеют одинаковую силу.

ПРЕЗИДЕНТ
МОНГОЛИИ
Н.БАГАБАНДИ

ПРЕЗИДЕНТ
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
А.АКАЕВ

Монгол-Кыргыз Биргелешкен Декларация

Монголиянын Президенти Н.Багабандинин чакыруусу боюнча Кыргыз Республикасынын Президенти А.Акаев 2002-жылдын 19-20-июлдарында Монголияда расмий ишсапар менен болду.

Монголиянын Президенти Н.Багабанди менен Кыргыз Республикасынын Президенти А.Акаев кош тараптуу кызматташууну өнүктүрүүнү ар тараптуу талкуулашып, ошондой эле өз ара кызыкчылыктудурган эл аралык проблемалар боюнча пикир алманышып,

саясий, экономикалык, маданий жана гуманитардык чөйрөлөрдө кызматташууну кеңейтүүгө умтулушуп,

эки мамлекеттин ортосунда кол коюлган келишимдерге жана макулдашууларга жогору баа беришип,

цивилизацияларынын, маданияттарынын жана тарыхтарынын жалпылыгын баса белгилешип,

эки өлкөнүн материалдык жана интеллектуалдык потенциалдарын толугу менен пайдалануу, алдыга коюлган милдеттерди иш жүзүнө ашырууга жардам берүүчү механизмдерди түзүүдө белгилүү-бир кадамдарды иштеп чыгуу зарылдыгын таанышып,

төмөндөгүлөр жөнүндө макулдашышты:

1. Монголия менен Кыргыз Республикасы 1993-жылдын 10-июлундагы Монголиянын менен Кыргыз Республикасы ортосунда достук жана кызматташтык жөнүндө Келишимге жана 1999-жылдын 4-декабрындагы Монголия менен Кыргыз Республикасы ортосунда XXI кылымга багытталган достук байланыштарды жана кызматташууну мындан ары өнүктүрүү жөнүндө Биргелешкен Декларацияга умтулгандыгын ырасташат. Алар жаңы башталган жүз жылдыкта ар кандай чөйрөлөрдөгү монгол-кыргыз кызматташуусун улам алга жылдыруу БУУнун Уставынын жоболоруна, эл аралык укуктун нормаларына ылайык, өз ара урматтоо, эгемендүүлүк, теңдик, өз ара пайда көрүү, бири-биринин ички иштерине кийлигишпөө принциптери боюнча, ошондой эле достук жана кызматташтык адаттарынын негизинде жүргүзүлүүгө тийиш деген пикирде болушат.

2. Монголия менен Кыргыз Республикасы өздөрүнүн ортосунда дипломатиялык мамилелер түзүлгөндөн берки 10 жылдын ичинде саясий,

экономикалык, маданий жана башка тармактарда кызматташууда ийгиликтерге жетишилгендигин, эки өлкөнүн мамилелерин мындан ары ар тараптуу жана тереңирээк өрчүтүүнүн бекем негизин түзгөндүгүн канааттануу менен белгилешти.

3. Монголия менен Кыргыз Республикасы кирип келген XXI кылымда тынчтыкты бекемдөөгө жана өнүгүүгө багытталган өзара пайдалуу кызматташууну өнүктүрүү маселеси боюнча жалпы кадамдарды колдошот. Тараптар эки өлкөнүн ортосундагы достук жана өз ара пайдалуу кызматташуу мамилелерин тынбастан тереңдетүү жана бекемдөө Тараптардын түпкү кызыкчылыгына жооп берээрин жана региондогу тынчтыкка, коопсуздукка жана туруктуулукка жа-гымдуу шарт түзөөрүн ырасташат.

4. Монгол тарабы Кыргыз Республикасынын Президенти А.Акаевдин "Улуу Жибек жолу" доктринасы идеясына жогору баа берип, региондогу такай экономикалык өнүгүү, тынчтыкты жана туруктуулукту бекемдөө үчүн Улуу Жибек жолун эл аралык кызматташуу деңгээлинде кайрадан жаратууга жигердүү көмөктөшүүгө даяр экендигин билдирди.

5. Тараптар өкмөттүк органдардын ортосунда жана соода-экономикалык, илимий-техникалык жана маданий кызматташуу боюнча Монгол-Кыргыз Өкмөттөр аралык комиссия алкагында эң жогорку жана жогорку деңгээлдеги үзгүлтүксүз жолугушууларды жана кызматташууну мындан ары колдоого өзгөчө маани беришет.

6. Тараптар өткөн жылдарда топтолгон потенциалды жана өз ара иштөө тажрыйбасын ар тараптуу пайдалануунун негизинде соода-экономикалык, илимий-техникалык жана инвестициялык кызматташууну өнүктүрүүнү кош тараптуу мамилелердеги маанилүү милдеттердин бири катары эсептейт.

7. Монголиянын менен Кыргызстан Президенттери соода-экономикалык кызматташууну өрчүтүү үчүн өз өлкөлөрүнүн тийиштүү аткаруу бийлик орган дарына өз ара сооданы либералдаштыруу жана кеңейтүү маселелерин карап чыгууну тапшырышты.

8. Тараптар кош тараптуу сооданы кеңейтүү үчүн товар айлантууну күчөтүү, анын көлөмүн болгон потенциалга ылайык деңгээлге жеткирүү жолдорун издеп табуу зарыл экендигине таянышат.

Эки өлкөнүн региондорунун ортосунда экономикалык, илимий-техникалык жана маданий кызматташууну өнүктүрүү керек.

9. Эки өлкөнүн кызматташуусундагы башкы багыт болуп айыл жана мал чарбасы тармагында кызматташууну өнүктүрүү саналат. Тараптар мамлекеттик, коомдук жана жеке секторлордун кызматташуусун жигердүү өнүктүрүүгө, адистер жана илимий-техникалык маалыматтар менен алмашууга, ошондой эле айыл жана мал чарбасынын продукцияларын кайрадан иштетүү, тамак-аш азыктарын өндүрүү тармагында кызматташууну күчөтүүдө ишкерлерге жардам берүүгө даяр экендигин билдиришти.

10. Тараптар пайдалуу кен байлыктарын чалгындоо, казып алуу жана кайрадан иштетүү чөйрөсүндө кызматташууну өнүктүрүү жана бул максаттарда биргелешкен ишканаларды түзүү зарыл деп эсептешет.

11. Тараптар глобалдаштыруу маселеси боюнча пикир алмашышып, глобалдаштыруу процесси берген мүмкүнчүлүктөрдү эффективдүүрөөк пайдалануу максатында өткөөл экономикалуу жана деңизге чыгуучу жолу жок өнүгүп келе жаткан өлкөлөргө дүйнөлүк коомчулуктун жардамы өтө керек экендигин белгилешти.

12. Монголия менен Кыргыз Республикасы деңизге чыгуучу жолу жок болгон мамлекеттер катары транспорт коммуникациясын өнүктүрүү чөйрөсүндө кызматташууга зор маани беришет.

Тараптар жүктөрдү жана жүргүнчүлөрдү ташуучу аба жана автомобилдик ташууларга өзгөчө көңүл бөлүшүп, эки өлкөнүн ортосундагы транспорттук-коммуникациялык катнашты өнүктүрүүнү колдоого ниеттеништи.

13. Мамлекет башчылары экономиканы көтөрүүдөгү кичи жана орто бизнестин маанилүү экендигин таанышып, Тараптардын экономикасынын бул секторундагы өз ара пайдалуу кызматташууну колдоону жана өнүгүшүнө жардам берүүнү чечишти.

14. Тараптар эки өлкөнүн элдеринин ортосунда адаттагы руханий жана маданий жакын байланыштарын сактоого жана бекемдөөгө умтулушат. Алар эки өлкөнүн граждандарынын, коомдук, илимий, жаштар уюмдарынын карым-катнаштарын кеңейтишет. Тараптар өз мамлекеттеринин жогорку окуу жайларында улуттук кадрларды даярдоого көмөк көрсөтүшөт. Тараптар монгол жана кыргыз тилдерин жана бири-биринин тарыхый жана маданий мурастарын окуп-үйрөнүүдө кызматташышат.

15. Тараптар маданият, туризм жана спорт тармагындагы карым-катнаштарды кеңейтүүгө, маданият менен искусствонун тарыхый жана жазма эстеликтеринин көргөзмөлөрүн жана экспозицияларын уюштурууга ниеттенишет.

16. Тараптар коомдук жана саясий уюмдар менен мекемелердин, ошондой эле өздөрүнүн улуттук мыйзамдарына ылайык иштеп жаткан фонддор, илимий жана чыгармачыл союздардын ортосунда кызматташууну кеңейтүүгө көмөктөшүшөт.

17. Тараптар регионалдык коопсуздукка, туруктуулукка жана өнүгүүгө коркунуч туудурган эл аралык терроризм, диний экстремизм жана улуттук сепаратизм, ошондой эле куралдарды жана баңгилик заттарды мыйзамга ылайыксыз айлантуу, мыйзамсыз миграция менен биргелешип күрөшүүгө умтулгандыгын ырасташат.

18. Мамлекет башчылары Монголиянын Улуттук Коопсуздук Кеңешинин менен Кыргыз Республикасынын Коопсуздук Кеңеши ортосундагы өз ара иштердин бекемделишине канааттангандыгын билдиришип, өздөрүнүн ортосунда кызматташуу жөнүндө Протоколго кол коюуну жактырышат.

19. Тараптар Борбордук Азиядагы тынчтыкты жана кызматташууну бекемдөөгө багытталган биргелешкен күч-аракеттерди жумшашат. Тараптар региондо Ядролук куралсыз аймакты тезинен түзүү глобалдуу деңгээлдеги алга жылыштарга жардам берет жана дүйнөлүк коомчулуктун ядросуз коопсуздуктагы келечекке умтулууга жооп берет деп эсептешет. Кыргыз тарабы Монголиянын ядролук куралсыз мамлекет катары өз статусун эл аралык укуктук бекемдөө боюнча күч-аракеттерин колдойт. Тараптар Монголиянын ядросуз өлкө статусу Азия континентинде ядрону жайылтпоо режимин бекемдөө максаттарын ийгиликтүү ишке ашырууга жардам берет деп эсептешет.

20. Тараптар туруктуулукту жана коопсуздукту бекемдөөгө, Азиядагы ишеним жана өз ара көмөктөшүү маанайын бекитүүгө, региондогу мамлекеттердин ортосунда экономикалык, маданий жана гуманитардык байланыштарды кеңейтүүгө мындан ары дагы көмөк-төшүүгө умтулушат.

21. Кыргыз Республикасы менен Монголия демократия дөөлөттөрүн өздөрүнүн жактагандыгын дагы бир ирет билдиришет жана ушуга байланыштуу Кыргыз Республикасы Монголиянын жаңы же жаңыдан жаралган демократиялуу өлкөлөрдүн бешинчи Эл аралык конферен-

циясын 2003-жылдын июнунда өзүндө кабыл алуу чечимин жактырды. Тарап-тар Улан-Баатар конференциясы анын катышуучуларына демократиялык өзгөрүүлөр боюнча пикир жана тажрыйба алмашуу мүмкүнчүлүгүн берээрине өз ишеничин билдиришти жана аны даярдоодо жана ийгиликтүү уюштурууда кызматташууну макулдашышты.

Улаанбаатар шаарында 2002-жылдын "19" июлунда эки нускада, ар бири монгол, кыргыз жана орус тилдеринде түзүлдү, мында бардык тексттер бирдей күчкө ээ.

Монголия Республикасынын
Президенти

Н.Багабанди

Кыргыз Республикасынын
Президенти

А.Акаев

